

Een lang weekend Poldervissen

Fabrice Ottburg

In het najaar van 2002 organiseerde de RAVON Werkgroep Poldervissen twee bijzondere activiteiten: op vrijdag 4 oktober vond een symposium plaats "Poldervissen wegen onder water – Van beleidsstatus naar bescherming en beheer". Aansluitend werd op 5 en 6 oktober het jaarlijkse RAVON vissenweekend gehouden.

Het was de eerste keer dat een symposium werd georganiseerd dat zich speciaal richtte op vissen die voorkomen in de Nederlandse polderwateren.

Op de voor aankondiging waren zes gastsprekers vermeld die ingingen op 'poldervissen en regelgeving', 'de Kader Richtlijn Water' en 'Polders, polderwateren en vissen'. Er was een grote belangstelling vanuit diverse organisaties, die zich uitte in een hoge opkomst van ruim 150 geïnteresseerden, het symposium bleek daarmee duidelijk in een behoefte te voorzien. Gezien het prettige verloop van de dag, de vele reacties uit de zaal en de complimenten achteraf, kan geconcludeerd worden dat het symposium geslaagd was in zijn opzet.

Het einde van de symposiumdag was tevens het startschot van het vissenweekend. Een groep van circa 35 deelnemers trok vanuit zalencentrum 'De Brug' richting uitvalsbasis "De rokende turf" in Sluipwijk, midden in de Reeuwijksche Plassen. Van vrijdagavond tot zondagmiddag hebben experts, amateurs, liefhebbers en ander gespuis gezocht naar vissen in het oosten van Zuid-Holland en het westen van Utrecht.

Nadat eerst iedereen had genoten van de lokale chinees, zijn eten wel te verstaan, is op de eerste avond een kleine groep gewapend met zaklamp en steeknet op jacht gegaan naar vissen die zich in de oeverzones ophielden van de grotere surfplassen (oude veenplassen). Langzaam wadend door de ondiepe oeverzone viel in het licht van de zaklamp veel te bespeuren. Zo was het opvallend om te zien hoeveel possen er in de nacht vanuit de diepere wateren richting de oever migreren. Maar ook de grote aantallen Amerikaanse rivierkreeften waren spectaculair. Nog meer tot de verbeelding sprekend waren de rivierdonderpadden die zich overdag schuil houden onder de stenen, maar in de nacht zichtbaar tussen de stenen lagen. Met een beetje geduld en oefening waren deze dieren met blote handen te vangen. Na wat oefening gingen sommigen onder ons de uitdaging aan met riviergrondslat. Dit snelle, ranke beest zorgde voor menige frustratie en voor natte bovenlijven, maar werd uiteindelijk ook gevangen.

Ondertussen zaten de achterblijvers in 'De Rokende turf' met een goed glas wijn of een biertje van hun drankjes en van elkaar te genieten. Om hen in de juiste visstemming te brengen werden er exemplaren vanuit het veld meegenomen die in tijdelijke aquaria werden geshowd. Zaterdag begon het echte viswerk. De deelnemers werden opgesplitst in groepen en elke groep kreeg een deelgebied toegewezen, waar men naar eigen inzicht kon gaan vissen. Gezien vanuit de uitvalsbasis in Sluipwijk, is er gevist tot in de noordelijk gelegen 'Polder de Derde Bedijking', net ten zuidwesten van Mijdrecht. De zuidgrens van het onderzoeksgebied werd gevormd door de rivier de Lek. In negen van de twaalf vooraf gekozen deelgebieden, zijn daadwerkelijk bemonsteringen uitgevoerd. Uiteindelijk leverde dit 52 monsterpunten op. Het vissen gebeurde middels steeknetten en elektrisch vissen, maar ook met behulp van een gebbe (lijkt op een duwnet voor garnalen, maar werd vooral vroeger gebruikt om aasvisjes langs de oevers te vangen).

In de polders werd natuurlijk jacht gemaakt op de vis in het logo van de werkgroep, namelijk de 'grote modderkruiper'. Helaas is deze soort niet gevangen. Wel zijn er grote aantallen kleine modderkruipers en kroeskarpers gevangen. De laatste soort is opvallend vaak aangetroffen onder dikke tapijten van eendekroos. In totaal zijn er dertig verschillende vissoorten gevangen, waarvan er achtien kenmerkend zijn voor polders. Soorten als snoek, vetje, bittervoorn, brasem, blankvoorn, aal en zeelt waren goed vertegenwoordigd.

In de uiterwaarden langs de Lek zijn vooral soorten gevangen die thuis horen in het dynamische milieu van en

Rivierdonderpad

langs de grote rivieren. Maar ook de zoute optrekkers als harder en botjes werden gevangen. Zo zijn er tijdens dit weekend voor het eerst in de Provincie Utrecht in de uiterwaard de 'Horde' (een natuurontwikkelingsplas) twee zeebaarzen gevangen. De beide (jonge) dieren hebben inmiddels een eervolle vermelding gekregen in de verspreidingsatlas 'Van de Utrechtse vissoorten'. Met de gebbe werden soorten gevangen als serpeling, winde, sneep, rivierprik, alver en roofblei, maar ook het elektrisch visapparaat droeg hieraan bij. Hiermee werden overigens ook hele kleine harders van maximaal twee centimeter gevangen. De grootte van deze visjes maakte duidelijk dat de voortplanting wel in de aanwezige meestromende nevengeulen moest plaats vinden. Ook was het leuk om het schepnet op de harde bodem te plaatsen van de uiterwaardplas en vervolgens hard rennend 40 à 50 meter af te leggen. Deze methode leverde tientallen botjes op. Een ander juweel op de kroon was de vangst van een kopvoorn. Al met al was de eerste dag zeer succesvol en heeft alleen het regenachtige weer ons tegen gezeten.

Door een kleine communicatiestoornis, was de organisatie genooddaakt om de gasten op de tweede avond wederom te laten genieten van de culinaire kwaliteiten van

de lokale chinees. De avonduren werden voornamelijk gependend aan het op naam brengen van gevangen soorten als sneep, serpeling en windes, het maken van foto's en film en uiteraard goede gesprekken en de nodige gezelligheid.

Op zondag, de derde en laatste dag, waren de weergoden ons beter gezind. Onder een stralende zon gingen iedereen weer op pad. Zoals de ongeschreven traditie dit voorschrijft zijn de goede locaties van de vorige dag door andere groepen bezocht. Halverwege de zondag ging iedereen nog eenmaal naar ons gezamenlijk onderkomen om de boel op te ruimen en om van iedereen afscheid te nemen. Om nu van u afscheid te nemen gebruik ik de gedenkwaardige woorden die Theo de Jong mij onlangs toesprak toen hij mij zijn gevoelens verwoordde over dit geslaagde vissenweekend:

“Met zilte winden over het zoete water”

Fabrice Ottburg
Voorzitter Werkgroep Poldervissen

Foto's pagina 2:

Jan Jeucken vist elektrisch, John Mulder kijkt toe

De chinees deed goede zaken